

הַמְאָמַד הַשְּׁבוּעִי

ויקה קרח
אדמו"ר הזקן

שבוע פרשת קרח

צוות המאמר השבועי:

חברי המערכת: מנחם מענדל רוזנצויג, אחיה מרקוביץ' ואביעד בר לוי.

כותבים: אשחר שפירא, אליוסף גל, אלרועי פוזן, משה דנה פיקאר ויהודה רוזנטל.

הגהה ועריכה לשונית: ישראל מאיר אופן, לוי יצחק וינגורט ועפר בן יעקב.

עיצוב ועימוד: איתמר סלע ואליה חי אופן.

הו"ל: שילה קליין ואהרן רוזנצויג.

הפקה: שלם נחמן הראל.

בע"ה

שבוע טוב לכל החברים המתוקים!

השבוע אנחנו זוכים ללמוד מאמר של האדמו"ר הזקן - רבי שניאור זלמן מליאדי על פרשת קרח.

במאמר נעמיק יחד בטעות שגרמה לחטא של קרח מתוך עיון בפנימיות מצוות ציצית שתפקידה להציל אותנו מעוונות - "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם".

המאמר יחסית 'רצוף' בהסבר על פי מושגים בקבלה, אך אל דאגה! יש בפנים ביאור נפלא שמבאר ומפשיט את המושגים עד שנוכל כולנו להבין אותם.

אוהבים מאד, החברים.

ויקח קרח

אדמו"ר הזקן – לקוטי תורה

מבואר

המאמר אותו בחרנו ללמוד השבוע מבאר באריכות את העניין הפנימי של מחלוקתו של קרח. מפני אריכותו של המאמר - למרות מתיקותו והיותו מאמר יסודי ביותר - בשביל לא להלאות את הלומדים, החלטנו להתחיל ללמוד אותו מאות ג' שבה מתחיל 'עצם הלז' של המאמר.

ג. ועתה י"ל ענין חוטי התכלת שבציצית, כי הנה תכלת הוא מלשון תכלה פי' שיכלה ויבער הרע מקרבך כמ"ש ובערת הרע מקרבך וכמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם.

אחת מהקושיות אותם קרח מצא לנכון להקשות על משה רבינו, היא "האם טלית שכולה תכלת חייבת בציצית". בפשטות הכוונה שלו הייתה לקנטר כנגד משה רבינו מתוך גאווה ורצון להיות בעצמו המנהיג, אבל ברור שבפנימיות הייתה לו מחלוקת עמוקה עם משה רבינו אותה הוא ביטא בשאלות אותם הוא שאל.

בשביל להבין מה המשמעות הפנימית של השאלה שקרח שאל, צריך להקדים ולבאר מה העניין הפנימי הטמון במצווה לשים חוטי תכלת בציצית.

תכלת היא מלשון 'תכלה', כלומר דבר שכלה ואובד, והמשמעות של כך אלינו היא שמצוות התכלת מסייעת לנו 'לכלות' ולבער את הרע מקרבנו, ולכן בהמשך פרשת ציצית נאמר לנו "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם".

והנה לשון זונה, הוא כמו הזונה שמקבלת מן משפיע אחר ומזונה, כך הוא כי כנס"י נק' מקבלים מן הקב"ה והוא המשפיע שלהם,

וכמ"ש ברבות במדבר ר"פ ג' ע"פ צדיק כתמר יפרח מה תמרה זו יש לה תאוה אף הצדיקים יש להם תאוה מהו תאותם הקב"ה שנאמר נפשי אויתיך בלילה. וזהו ולא תתורו כו' אשר אתם זונים, כי כשתתורו אחרי לבבכם ותקבלו מן משפיע אחר, אזי יהיה בחי' זנות דומה לזונה. וזהו שבתחלה כתיב וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם אותם ולא תתורו שהוא כמו זונה שבתחלה היה לה משפיע אחד ואח"כ מקבלת ממשפיע אחר. משא"כ אם לא היה לה משפיע בתחלה דהיינו שהיא פנויה ומקבלת ממשפיע אחר אין זה זונה האמורה בתורה לענין איסור לכהונה (כדאיתא בגמרא פ"ו דיבמות).

המשמעות של כך שאנו "זונים" אחרי לבבנו ואחרי עיננו, היא שאנו מקבלים כביכול שפע וחיות מדבר אחר שהוא לא הבעל שלנו - ה', ממש כמו שהזונה הולכת ומושפעת ונסחפת מאנשים אחרים שהם לא בעלה. הדברים מתבארים ביתר שאת ע"פ המדרש במדבר, שמבאר את הפסוק "צדיק כתמר יפרח" ואומר שכמו שלתמר יש תאוה ורצון כך לצדיקים יש תאוה ורצון חזקים בליבם שמתבטאת באהבה שלהם לה' בבחינת "נפשי אויתיך בלילה"¹, שמשמעותה היא שהם מרגישים שהם משתוקקים לה' מכיוון שהוא החיים והקיום שלהם. ממילא כשח"ו הצדיק או כל יהודי, מבטא ומוציא את התאוה שבתוכו בצורה לא מתוקנת לדברים שהם אסורים או אפילו סתם בדברים גשמיים, הוא בעצם 'זונה' ומקבל שפע ותענוג מדבר שהוא לא ה' משפיע' והקיום האמיתי שלו.

לכן בהתחלה קודם כל כתוב "וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם" ורק אח"כ "ולא תתורו... אשר אתם זונים", שכן 'זונה' בתורה היא רק אחת שזונה ופונה תחת בעלה לאדם אחר ולא פנויה שלא מחויבת ומושפעת מבעל אחד.

כך עד"מ למעלה מי שלא ראה אור מימיו אף חושך נדמה לו לאור, אבל כשמקבל מתחלה מהקב"ה והכיר אותו כמ"ש וידעת היום והשבות כו' והרחיק הרע, וכמ"ש ועשיתם אותם ואזי ולא תתורו אחרי כו' אשר אתם זונים כו', שדומה לזונה שאסורה לבעלה וכך לא יוכל לקבל בתוכו גילוי אלקות אם לא ע"י תשובה כדאיתא ביומא (דף פ"ו ע"ב) א"ר יוחנן גדולה תשובה כו' ואת זנית כו' ושוב אלי כו' ע"ש. אבל אנשים שלא הלכו אחר יראת

---

¹ עיין תניא פרק מו, ובספר 'נהלך ברגש' לר"י שפירא באריכות.

ה' אינו בחי' זונה מי שלא ראה אור כו'. אך באמת הרי נאמר ועמך ישראל כולם צדיקים ועל כולם נאמר נפשי אויתיך כו', ועכ"ז הנפקותא הוא כי יש פנימיות וחיצוניות וכל מי שנקלט בפנימיותו יותר קרבת אלקים יותר צריך שלא יהיה כמו זונה אפילו בדקות הענינים כמו בתאוות היתר.

כמו במשל הגשמי, כך גם ברוחניות בקשר עם ה': ככל שאדם יותר זכה ל'אור' וההתגלות של ה' בתוכו כך נדרש ממנו פחות להימשך לגשמיות ותאוות ואם הוא נמשך לתאוות אזי הוא ממש 'זונה' ופונה אחרי ה' - שהרי הוא מכיר ומודע לכך שהמשפיע האמתי שלו הוא ה'.

צד נוסף של המשל הגשמי, הוא שזונה נאסרת על בעלה, וכך גם אנחנו כשאנו זונים ופונים אחרי ה', אנו כביכול 'נאסרים' על ה', וה' כבר לא יכול לשרות ולהתגלות בנו; אלא שיש לנו יכולת תיקון, והיא לעשות תשובה ובכך לחזור ולשוב לה' ולקבל ולהושפע ממנו בלבד.

כאמור, ככל שיהודי זוכה יותר שה' יהיה גלוי אצלו כך הוא יותר צריך להישמר מלזנות מה', אבל האמת היא שכל יהודי ה' שורה בתוכו והוא מקור החיות שלו וממילא בתוך כל אחד מאתנו טמונה ההכרה והאהבה לה' בבחינת 'נפשי אויתיך', ועם כל זאת ברור ומובן שמי שזכה שה' ישרה בקרבו יותר בהתגליא צריך להישמר יותר מללכת אחרי תאוות ליבו אפילו בדקות ובדברים שהם מותרים.

וזוהו ענין תכלת דאכיל ושצי הרע דנפש הבהמית שמקליפת נגה והיינו כי כדי להיות ובערת הרע. ולא תתורו זהו ע"י חוטי התכלת, כי תכלת נק' כורסייא דדינא דדיינין בה דיני נפשות (בזח"ב תרומה דף קל"ט א' וס"פ שלח דקע"ה א'). ומזה יומשך היראה להיות יראת חטא וכמ"ש בפ' קרח (קע"ח ב') אלמלא דינא לא אשתכח בעלמא כו' ע"ש ונתבאר במ"א. ובאמת עיקר פי' יראת חטא להתיירא מן החטא שהרע הוא מר ממות כמ"ש את המות ואת הרע. והיינו דכמו שע"י קיום המצות תתעלה נפשו מאד כך לעומת זה ע"י הרעה נאמר ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע דהיינו קליעה למקום רחוק מאד מאד מאור פני ה' עד שהדין והמשפט הנמשך על החוטא מכורסייא דדינא, זהו כמו רפואה לו כמאמר מוטב דלידייני וליתי לעלמא דאתי שכדאי כל יסורי גיהנם כו' ולכן הדין הנ"ל תכליתו חסד ולא נקמה ח"ו וכמ"ש מזה בד"ה החלצו מאתכם ומזה ימשיך האדם

יראה גדולה בנפשו להתיירא מאד מן החטא. כיון שאפילו כורסיא דדינא שלמעלה דדיינין בה דיני נפשות זהו טובה עצומה ומוטב דלידייניה והחטא גרוע יותר. לכך מבחי' תכלת יומשך להיות ולא תתורו כו'.

העניין של מצוות התכלת בה כתוב הציווי של "ולא תתורו", הוא לגרום לנו ליראה מה' שע"י נזכה לפרוש מהתאוות וכל הדברים שהם לא רצון ה'. הדבר רמוז במילה 'תכלת' שהיא מלשון 'לכלות' ולבער את הרע מתוכנו.

הסיבה הפנימית לכך שתכלת רומזת ליראה, היא כמו שמבואר בזהר הקדוש שעניין התכלת הוא ה'כסה לדין' ורומזת לדין והמשפט שה' עושה למי שח"ו לא עושה את רצונו, וכשאנו נזכרים בכך הדבר מעורר אצלנו יראה פשוטה מה'. אלא שבאמת עצם הדין והמשפט של ה' כולל העונשים הנגזרים מכך ל"ע, כולם רחמים וחסדים גמורים, שכן עצם הדין גורם לנו להתרחק מהעבירות שהם היפך רצון ה' - וממילא הם קשות וגרועות גם מהמוות והעונשים הקשים ביותר; סיבה נוספת לכך שהעונשים היוצאים מהדין הם חסדים גמורים, היא שהדינים והעונשים ממרקים ומזככים את הנשמה מהטומאה של העבירה, וכך היא יכולה לשוב ולזכות להיות מרכבה לשכינה וחזות באור פני ה' שנמנע ממנה בעקבות העבירה.

והנה ארז"ל תכלת דומה לים הוא בחי' מל' דאצילות שנק' ים. וים דומה לרקיע שהוא בחי' מקיף וכמ"ש בזהר ר"פ חיי שרה כי גבי ים כתיב ג"כ והים עומד עליהם מלמעלה וכמ"ש במ"א בד"ה מי מנה והנה כתיב בנסוע המחנה כו' ופרשו בגד כליל תכלת מלמעלה, דהיינו בנסוע המשכן במדבר ששם מדור החיצונים היו מכסים כלי המשכן בבגדי תכלת שהוא בחינת מקיף דמלכות והוא מקיף הקשה ומסמא עיני החיצונים.

חז"ל מבארים שהאופן שהפתיל תכלת מעורר אותנו לזכור את כל מצוות ה' - כמו שהתורה אומרת - הוא מכיוון שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד. העניין הפנימי הרמוז בדימוי של תכלת לים, הוא שהים מרמז למלכות דאצילות הנקראת גם ים; המשך הדימוי לרקיע, הוא שרקיע הוא מה שמקיף וסובב אותנו, ומשכך הוא רומז לאור המקיף ש'שווה ומשווה קטן כגדול', וכשהוא מופיע ומתגלה, ממילא מאליהם נעלמים ומתכלים כל כוחות הטומאה והחיצונים; וזאת הסיבה שפרשו על כלי המשכן בגד תכלת דייקא בשביל 'לסמאות' ולכלות את החיצונים והקליפות הסובבים במדבר.

והענין כמבואר למעלה ענין המקיף שהוא מה שאינו נמשך ומתלבש בהכלי מפני שאורו גדול עד שאין הכלי יכולה להכילו

כלל ולכן הוא מקיף ראש ורגל כאחד. וגם נת' לעיל דשרש כל המקיפים הוא מהמקיף הגדול שמקיף כל העולמות בשוה כו', ולכן המקיף דוחה ומסמא עיני החיצונים שיניקת החיצונים הוא דוקא מחמת ההשתלשלות בכלים מכלים שונים שע"ז גם היש יכול לקבל יניקה משא"כ ע"י אור המקיף הם נדחים מפניו, אך המקיף האחרון דמל' הוא בחי' תכלת שהוא קשה מכולן שמפני שהמל' היא יורדת בבי"ע ששם יניקת החיצונים היו יכולים לשלוט בהשפע ע"כ צ"ל במל' דוקא מקיף דתכלת שהוא קשה ומסמא עיני החיצונים ביותר. וזהו תכלת דאכיל ושצי מלך במשפט יעמיד ארץ וז"ש בזהר פ' קרח (דקע"ז ב') ורוב כסויא דמאני מקדשא תכלת איהו בגין דתכלת הא אוקמוה כו' וע"ש בפרשה שלח (דקס"ג ב').

הסיבה והטעם הפנימי לכך שדווקא ה'מקיף' הוא זה שמכלה ומעלים את הטומאה והחיצונים, הוא שכל המציאות של הקליפות והחיצונים נוצרה מתוך ריבוי הכלים וההעלם של האור בתוך המציאות הגשמית עד כדי שבסוף נוצרו גם דברים שהם ממש היפך ה' ואורו האלקי; וכשמתגלה האור המקיף כמו שהוא - נעלה ונעתק מהעולמות, אז הקליפות והטומאה נעלמים ומתכלים מאליהם.

אלא שגם באור מקיף יש חילוק מדרגות, עד המדרגה התחתונה והאחרונה שהיא מלכות דאצילות, ששם למרות היות האור בצורה של מקיף, החיצונים יכולים ועלולים לקבל ממנו שפע וחיות, ולכן שם יש את ה'מקיף' והכיסוי של התכלת, ש'מכלה' את הקליפות והטומאה שלא תהיה להם מציאות והם לא יוכלו 'לינוק' ולקבל ממנה שפע וחיות.

אמנם ענין חוטי הציצית דתכלת הם המשכות בבחי' פנימיות מבחי' תכלת הנ"ל, והוא המשכת בחי' יראה. כי הטלית הוא פרישו דמלכא קבלת עול מלכות שמים שום תשים עליך מלך וחוטי התכלת דציצית הם המשכת בחי' יראה הנמשך בנפש שזהו על ידי בחי' שערות² וזהו ענין מצות ארבע ציצית להיות מסובב במצות שני ציצית לפניו ושני ציצית לאחוריו.

---

² הערת הצ"צ: ובמ"א נת' דתכלת הוא מגבורות דאבא ולבן הוא מבחינת אימא גם נת' דתכלת ולבן הם גילוי ממקיפים דאו"א והענין כנודע שיש ד' בחי' דחילו ורחימו ואחר כך רחימו ורחילו נמצא בחי' אה"ר זהו בבחי' בינה וזהו ענין חוטי הלבן. אמנם יראה עילאה זהו תכלת בחי' גבורה דאבא שלמעלה גם מאה"ר ונק' גם כן גילוי מקיפים דאבא כי יראה עילאה זו הוא כענין אבל חרדה גדולה נפלה עליהם משום דמזלייהו חזי כו'. ומכל מקום התכלת הוא במל' שהוא יראה תתאה,

עניין החוטים של התכלת אותם אנו מצווים לשים על כנפות הבגד, הוא להמשיך את האור המקיף של התכלת לתוכנו, כך שתהיה לנו יראה מה' הסובב כל עלמין ונמצא בכל מקום.

השנים שלאחריו א' כנגד בחי' שמאלו תחת לראשי והב' בחי' וימינו תחבקני והיינו כנגד בחי' ב' מדרגות דתכלת ולכן שהתכלת הוא מבחי' גבורה ונק' שמאלו ונק' שמאל דוחה ע"ד ותתצב אחותו מרחוק ואינה דחייה אמיתית, וכמו שכתוב ע"פ ואימתך אל תבעתני כו' וכדכתיב מרחוק ה' נראה לי, שבחי' חכמה הוא בחי' רחוק אך נמשך ממנו גם כן דחייה ממש לסט"א שהמקיף דתכלת דוחה ומסמא עיני החיצונים, וזהו מה שכתוב ולא תתורו כו' אשר אתם זונים שלא להיות בבחי' זונה ח"ו והיינו ע"י המשכת היראה ופחד ה'.

שתי הציציות שמאחורי האדם, הן כנגד בחינת "שמאלו [תחת לראשי]" - השמאל הוא מדת הגבורה והצמצום, המקבילה לחוטי התכלת (לשון תכלה, סוף, כנ"ל). הציציות שכנגד השמאל פועלות שני דברים: א - כלפי היהודי שלובש את הציצית, היראה יוצרת תחושת 'ריחוק' חיובית, בטול ועמידה מרחוק לפני ה'; ב - לעומת זאת, כלפי הטומאה והסטרא אחרא, היראה פועלת דחיה גמורה ומסמאת את עיניהם. כך מסביר אדה"ז את הפסוק "ולא תתורו" גו' - על ידי המשכת היראה והפחד מה', האדם דוחה מעליו את התאוות הזרות (שהן זנות, קבלת שפע ממקור שאינו ה', כנ"ח) ושומר על קשר בלעדי עם הקדושה, מבלי לתת לרע אפשרות לינוק ממנו חיות.

ובחי' ימינו תחבקני הוא בחי' אהבה. והשני ציצית שלפניו הוא נגד הלב להמשיך אורות עליונים אל הלב כו' (פי' כמ"ש במ"א שיש ב' מיני אהבה האהבה הבאה מהשגה מהתבוננות בגדולת ה' ויש אהבה התלהבות למעלה מהשגתו והנהגה האהבה על פי השגה נקרא פנים בפנים כי בפנים יש הכל שכל ראייה ושמיעה מה שאין כן אהבה שלא על פי השגה נקרא אחור כו' כמו באחור רק עצמות לבד ועורף וכמו שאחד דוחפו בעורף ואינו יודע מאין היתה לו זאת כו' והנה לבוא להשגה יותר גדולה שהיא פב"פ

כי כן יראה תתאה שרשה מחכמה ויראה עילאה נעוץ סופן בתחלתן ועמ"ש בד"ה וזאת המצוה בענין ועתה ישראל מה כו' כ"א ליראה את ה' אלקיך ועיין עוד מענין תכלת בזהר חלק א' בראשית דף נ"א א' תרומה קל"ה א'.

צריך מקודם להיות אחור באחור היינו להתלהב לבו למעלה מכפי ערך השגתו כו'

לעומת הציציות שמאחורה, שפועלות יראה לאדם ודחיה לרע, שתי הציציות שמלפנים הן כנגד בחינת "וימינו תחבקני", מידת האהבה. יש שתי מדרגות באהבה הזו: הראשונה היא "אהבה מצד ההשגה" ("פנים בפנים"), אהבה כזו הנולדת מתוך התבוננות שכלית בגדולת ה' ומורגשת בגלוי, לעומת "אהבה שלמעלה מהשגה" ("אחור באחור"), שהיא התלהבות עצמית של הנשמה, כזו שאינה תלויה בהבנה (כמו אדם שנדחף מאחור מבלי לראות את הגורם). החידוש הוא שכדי לזכות להשגה גלויה ופנימית (פנים בפנים), על האדם לעורר תחילה בלב דווקא התלהבות שלמעלה ממדרגתו לגמרי (אחור באחור), כזו שהוא לא מזוהה אתה לגמרי באופן פנימי ולא מבין או יכול להסביר במלים, ובכך הוא ממשיך אורות עליונים המאפשרים לו קשר עמוק יותר עם הבורא!

ועל דרך זה יש לומר ענין הב' ציצית שלאחוריו וזהו בחי' קוצי דשערי שמכה מאחוריו כו' שהאוי"ר למעלה מהשגתו ומזה יבא להשגה יותר גדולה ואהוי"ר הן הב' ציצית שלפניו כו' ועוד יש לומר בחי' אחור ופנים נקרא אתכפיא ואתהפכא כמו שכתוב בד"ה זכור דעמלק וכך מבחי' ב' ציצית שלאחוריו יומשך הכח לבוא לבחי' אתכפיא בחי' לעשותה לאהבה ועל ידי זה אחר כך יבא לבחי' אהבה בתענוגים וזהו ענין השני ציצית שלפניו ועמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון בענין אחור וקדם צרתני ובד"ה ביום השמיני שלח). והנה מעלת אהוי"ר הנמשך על ידי הציצית הוא שיש אהוי"ר ע"פ השתלשלות שהמדות נמשכים מהשכל אמנם יש אהוי"ר שלמעלה מסדר ההשתלשלות מבחי' ורב חסד כו' ויראה עילאה וזה נמשך ע"י הציצית ולכן הם בחי' חוטין שנק' שערות וכמש"ל שלהיות גילוי בפנימית מלמעלה מסדר ההשתלשלות הוא על ידי בחי' שערות דוקא וזהו ענין חוטי הציצית כנ"ל ועיין מה שכתוב על פ' ועשית ציץ כו':

כעת מסביר אדה"ז ששתי הציציות שמאחורה מייצגות את עבודת ה"אחור", שהיא בחינת **אתכפיא** (כפית היצר בכח לעבודתו ית"ש), יראה, עבודה שלמעלה מהשגה. היראה הזו נקראת גם "קוצי דשערי", המכים מאחור באדם מבלי שהוא רואה אותם ומודע אליהם. הכח הזה, של העבודה למעלה מההשגה וגם כאשר הוא לא רואה, לא מתחבר, לא גלוי לו - נותן לנו את היכולת להכניע את הרע גם כשאנו לא זוכים להרגיש גילוי אלקי.

לעומת זאת, שתי הציציות שמלפנים נותנות לנו את בחינת ה"פנים", האתהפכא (הפיכת הרע לטוב), המדרגה הכי גבוהה בעבודת ה', המדרגה שבה כל עבודת ה' נקראת "אהבה בתענוגים". המעלה המיוחדת של הציצית היא שהיא לא ממשיכה ופועלת עלינו רק רגשות שנובעים מהשכל האנושי (התבוננות רגילה, התבוננות בגדולת ה' דרך "סדר ההשתלשלות"), אלא היא מעוררת לנו גם אהבה ויראה עילאית (מבחינת "ורב חסד"), כזו שלמעלה מהטבע.

ההשגה הזו נעשית דווקא על ידי החוטים, שמבחינת השערות, שמוסבר בקבלה שהן מצמצמות וממשיכות אורות עליונים ונעלמים מאד כך שיוכלו להקלט בפנימיות נפש האדם ולפעול בה. בעצם, השערות 'מנגישות' את האור של האלקות, שמעל הראש, לתוך הראש, לפי הכלים שלו כך שהוא יקלוט ויקבל את האור בפנימיות.

ד. ועתה יובן ענין מחלוקת קרח וטעותו. אמר קרח טלית שכולה תכלת כו' ובכהאריז"ל מבואר דנתקנא קרח על זקן אהרן כו' והכל ענין אחד כי הנה ענין כה"ג נקרא שושבינא דמטרוניתא שהוא המעלה נש"י במקורם באור א"ס ב"ה והיינו על ידי שממשיך להם אהבה רבה וזהו ענין דיקנא דכהנא רבא וכמ"ש כשמן הטוב כו' זקן אהרן שיורד על פי מדותיו דהיינו שנמשך ויורד על ידו מבחי' מדותיו של הקב"ה שהוא אהבה רבה מבחי' ורב חסד ולפיכך נמשך דוקא על ידי זקן אהרן בחי' שערות שלהיותו מלמעלה מסדר ההשתלשלות על כן אי אפשר להיות נמשך כ"א על ידי בחי' שערות דוקא על דרך משל מה שאין כן האהבה הנולדת ונמשכת רק מהשכל שהוא בבחי' השתלשלות והוא ע"ד שנתבאר למעלה וזהו ענין זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו כו' ר"ל המדות שלמעלה מההשגה כו'

באות ד מתחיל אדה"ז לבאר את שרש טעותו של קרח דרך דמותו של אהרן הכהן, הנקרא בזוהר הקדוש "שושבינא דמטרוניתא", כלומר שתפקידו להעלות את עם ישראל ולחברם למקורם באור אין סוף (כמו שושבין בחתונה שמביא את הכלה לקראת החתן ומסייע להם להתקשר זה לזו). כחו של אהרן הכהן נובע מ"זקן אהרן", המסמל מבחינה פנימית את בחינת השערות. המאמר מסביר שדווקא מפני שאהרן ממשיך אהבה נעלה ביותר ("אהבה רבה" מבחינת "ורב חסד"), שהיא למעלה מהשגת השכל האנושי ומסדר ההשתלשלות הרגיל, היא חייבת לעבור דרך "צמצום" של שערות כדי שתוכל לרדת ולהתלבש במידותיו של האדם. בעוד שאהבה רגילה נולדת מהבנת השכל, התבוננות שמולידה אהבה, האהבה שממשיך אהרן היא אלקית ועצמית, ולכן היא זקוקה ל"זקן" - אותם

צינורות דקים (שכאן יש להם שני משלים: גם שערות וגם חוטי הציצית) המאפשרים לאור העליון והבלתי־מושג הזה לחדור אל המציאות המוגבלת שלנו.

וזהו ג"כ ענין חוטי הציצית תכלת ולבן דו"ר עילאין כו' (ובב' ציצית שלפניו שהאהוי"ר נמשך דרך בחי' פנים שהוא בחי' השגה היינו שנמשך מלמעלה מהחכמה בחו"ב כו') אך בלויים נאמר והעבירו תער כי מפני שהלויים הם מסטרא דשמאלא מבחי' גבורות ע"כ אדרבה צריך שלא יצא מהם ההמשכה עוד בבחי' שערות וצמצומים (שא"כ היה זה רבוי כחות הדין ולכן ע"ז נאמר ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא וכמ"ש בזח"ג תזריע (דמ"ח ע"ב ודמ"ט ע"א) שעל שם זה נק' כן קרח לפי שהלויים צ"ל כן ודוקא בכהנים ששרשם מבחי' ורב חסד אז השערות הם המשכת עליונות.

שני הסוגים בחוטי הציצית (תכלת ולבן) מייצגים יראה ואהבה עילאית שנמשכת אלינו דרך בחינת "שערות". זהו גם ההבדל בין הכהנים ללויים: הכהנים שורשם בחסד ("ורב חסד"), ולכן ה"שערות" (כמו זקן אהרן) הן בשבילם צינורות מבורכים הממשיכים אור נעלה.

לעומת זאת, שורשם של הלויים הוא במדת הגבורה, ולכן ללויים יש ציווי "והעבירו תער על כל בשרם", כלומר - עליהם לגלח את כל השערות. הסיבה לכך היא שאצל הלויים, שמזדהים בפשיטות עם גבורה, ריבוי שערות עלול להפוך לריבוי של דינים קשים וצמצומים מיותרים. מכאן מגיע שמו של קרח: הוא רצה להיות בבחינת "קֶרַח" (מלשון קרחת וגילוח, חסר שערות וצמצומים), מה שלא בסדר בשבילו, בגלל שמצד שורשו כלוי, הטהרה שלו היא דווקא בביטול השערות והצמצומים כדי שלא יתגברו הדינים.

ואדרבה דוקא בבחי' שערות לבד יכול להיות הגילוי וההמשכה מבחי' זו שאל"כ לא יוכלו להכיל. משא"כ בלויים א"צ להיות שערות כו' וכעין זה נת' למעלה פ' אמור ע"פ ונקדשתי בתוך כו' בענין מ"ש בנזיר קדוש יהיה גדל פרע כו' ע"ש. ואע"ג דתכלת הוא ג"כ גבורה ואעפ"כ אדרבה חוטי תכלת דציצית הוא המשכת קדושה עליונה. לא דמי. דהא תכלת עמרא הוא צמר לבן שהוא מבחי' שער רישיה כעמר נקא שהוא אדרבה אמיתת החסד רק שנצבע בגוון תכלת. והיינו ג"כ גבורות דאבא שהם גבורות ממותקות. יראת ה' לחיים וגם אור אבא דוחה החיצונים כמ"ש

בע"ח בדרוש הנגעים. משא"כ הלויים הם בעצם בחינת גבורה והיינו ג"כ גבורות דאימא אשר מבינה דינין מתערין ואע"פ שהם ג"כ גבורות עליונות דקדושה לעורר הרנה והתשוקה כו' מ"מ כיון דמשם דינין מתערין צ"ל והעבירו תער כו' ועמש"ל בד"ה בהעלותך את הנרות בענין קרבנות הנשיאים והעלאת הנרות דאהרן שארז"ל שלך גדול משלהם כו' ע"ש)

עכשיו נתבונן בהבדל שבין חוטי התכלת לבין גילוח הלויים: למרות ששניהם קשורים לגבורה, יש ביניהם הבדל חשוב: חוטי התכלת עשויים מצמר, המרמז על "שער רישיה כעמר נקא" - חסדים עליונים שרק נצבעו בגוון תכלת. הגבורה הזו נקראת "גבורה דאבא", שהיא יראה ממותקת ומחיה ("יראת הוי' לחיים"), שתפקידה רק לדחות את החיצונים אך היא נשארת קדושה ומאירה בלי דינים בעייתיים.

לעומת זאת, שורשם של הלויים הוא ב"גבורות דאמא", שמהן מתעוררים דינים ממשיים. לכן, אצל הלויים השערות עלולות להפוך לדינים קשים, ויש להעביר עליהן "תער" כדי לזכך אותן. מכאן עולה מעלת אהרן (מה שנאמר לו "שליך גדול משלהם"): אהרן ממשיך אור כה גבוה (דרך השערות, הזקן) עד שהוא לא זקוק לדחייה וגילוח, אלא הוא הופך את הגבורה עצמה לכלי של קדושה עליונה.

וזה היה קנאתו על אהרן שהוא בחי' שודמ"ט שמבחינת זקן אהרן ושערות דכהנים נמשך קדושה עליונה המשכת אהוי"ר לנש"י ובלוים אדרבה והעבירו תער כו' שאין מהם המשכת בחי' זו ומפני שלא היה אצלו בחי' המשכה זו ע"כ חלק עליו ע"ז. ואמר שאין נצרך כלל לבחי' שערות וחוטי דציצית. שהשערות וחוטין הוא ההמשכה בבחינת צמצום ולכן שאל טלית שכולה תכלת כו' פי' שהוא אמר שהעיקר הוא התכלת כי תכלת הוא ג"כ בחי' גבורות כנ"ל אכיל ושצי כו' ואמר שהעיקר הוא הטלית שכולה תכלת דהיינו המקיף שהוא המסמא עיני החיצונים כנ"ל ושהוא פטור מן הציצית שהם החוטין והשערות הממשיכים האורות בבחי' פנימיים

קרח התקנא באהרן הכהן ובכחו להמשיך אהבה ויראה לעם ישראל דרך בחינת הזקן, "זקן אהרן", והשערות (ההמשכות המותאמות לפנימיות האדם, כנ"ל). קרח היה לוי, שנצטווה "והעבירו תער", לגלח את כל שעריו, אך קרח

הרגיש שאצלו אין את יכולת ההמשכה הזו, ומתוך כך בנה תיאוריה שלמה שחולקת על הצורך בחוטים ובצמצומים.

טענתו של קרח, כי "טלית שכולה תכלת פטורה מציצית", רומזת בעצם שקרח חשב שהעיקר הוא האור המקיף (הטלית), אותו אור אלוקי נעלה שממילא מבטל ומסמא את הרע, ולכן אין צורך ב'חוטים', השערות - הצמצומים והכלים שממשיכים את האור לתוך המציאות המוגבלת והפנימית של האדם. קרח רצה להישאר בדרגת האור האינסופי המקיף, ולבטל את העבודה המפורטת והמדורגת של המשכת האלוקות לתוך חיי היומיום.

ואמר שא"צ כלל להמשכה זו כי הרי המקיף עצמו גבוה יותר מהחוטין ואו"פ הנמשכים ממנו (וגם כמש"ל דשרש כל המקיפים הוא מבחי' המקיף הגדול שלמעלה מהקו וחוט כו') ואיך יתכן שבהטלית והמקיף עצמו לא יהיה המצוה כ"א רק כאשר נמשך ממנו חוטין שהם רק המשכה מצומצמת לגבי המקיף עצמו כו' והיתה כוונתו שבזה יחלוק ג"כ על כהונת אהרן דכשא"צ לחוטי הציצית כמ"כ א"צ לבחי' ההמשכה הנמשך דוקא ע"י השערות ולכן יוכל הוא ג"כ להיות כה"ג אע"פ שבלוים א"א להיות המשכת קדושה עליונה מבחי' שערות מטעם הנ"ל הרי אמר טלית שכולה תכלת א"צ כלל לחוטין (ובמגיד מישרים פ' קרח איתא ג"כ עד"ז ושרש הענין במחלוקת קרח י"ל כי הנה לעתיד יהיו הלויים כהנים כמ"ש בלק"ת מהאריז"ל ביחזקאל כי אז יתעלה בחי' הגבורות

קרח גם השתמש בטיעון עמוק (ואמת!?) כדי להצדיק את טענתו: הוא טען שהאור המקיף (הטלית) נעלה באין ערוך מהאור הפנימי (החוטים), שכן שורש המקיף הוא בבחינה הגבוהה ביותר שלמעלה אפילו מן ה"קו והחוט" (ראשית ההשתלשלות של ה' לעולם). לשיטתו, אם האור המקיף הוא המקור והוא הגבוה ביותר, כיצד ייתכן שהמצוה תלויה דווקא ב"חוטים" - שהם רק המשכה מצומצמת ומוגבלת שלו?

בכך ביקש קרח לבטל את היחודיות של כהונת אהרן: הוא טען שאם אין צורך בחוטים (המשכה פנימית), ממילא אין צורך גם בבחינת השערות והזקן של אהרן, שממשיכים את האור לעם. לכן, טען קרח שגם הוא - לוי שאין לו המשכה דרך שערות - יכול להיות כהן גדול, שכן העיקר הוא הדבקות באור המקיף העליון.

אדמו"ר הזקן מציין ששורש טעותו נבע מהארה של "לעתיד לבוא", זמן שבו אכן יתעלו הגבורות והלויים יהיו כהנים, אך קרח רצה להקדים את המאוחר

ולבטל את סדר העבודה הנצרך כיום - המרת האור הנעלה לכלים מעשיים ופנימיים.

ולכן ארז"ל פ"ט דשבת שלעתיד יאמרו ליצחק כי אתה אבינו ופי' בלקוטי הש"ס מהאריז"ל שם דהיינו שהגבורות יהיו עיקרים ע"י בירור עולם התהו והחסדים יהיו טפלים להם וכמ"ש הרמ"ז פ' עקב (בדף רע"א סע"א) ועד"ז פי' האריז"ל המשנה פ"ה דאבות כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים כו' זו מחלוקת שמאי והלל והקשו ע"ז איך ראוי לומר על מחלוקת שיתקיים והרי אי אפשר להתקיים אלא אחד מן הדעות ומלת מחלוקת כוללת השני צדדים ותירצו משום שאלו ואלו דברי אלקים חיים ויש לדברי בית שמאי ג"כ שרש למעלה באצילות רק שאין הלכה כן כמ"ש במדרש שמואל באבות שם ואין זה תירוץ מספיק על לשון סופה להתקיים. אכן האריז"ל פי' שלעתיד בזמן המשיח תהיה הלכה כבית שמאי כמ"ש המק"מ (פ' בראשית די"ז ע"ב) וזהו סופה להתקיים ממש.

אדמו"ר הזקן מוסיף ומבאר ששורש שאיפתו של קרח נעוצה במציאות של לעתיד לבוא, אז יתקיים "כי אתה אבינו" דווקא כלפי יצחק המייצג את הגבורה. הטעם לכך הוא שעל ידי בירור עולם התהו, הגבורות יתעלו ויהיו העיקר, בעוד החסדים יהיו טפלים להם.

כך גם מסביר דברי אדה"ז את עומק דברי האריז"ל על כך שמחלוקת שמאי והלל "סופה להתקיים" - שכן לעתיד לבוא תהיה הלכה כבית שמאי, וממילא יתברר שהגבורה (שורש הלוויים) היא המדרגה העליונה ביותר. קרח, שראה ברוח קודשו את המעלה הזו, טעה וביקש לממש אותה כבר עכשיו, ובכך הוא חלק על סדר העבודה הנוכחי שבו ההלכה וההמשכה הן בחינת חסד ואהבה המיוצגות על ידי אהרן.

ולכן רצה קרח לעשות גם עכשיו מהגבורות עיקר וזהו ענין טלית שכולה תכלת וא"צ לחוטיין שהם המשכות שהוא מבחי' חסד ואף חוטי התכלת הוא כענין אור החסד בכלי הגבורה כי החוט זהו ההמשכה כו' ועמ"ש במ"א בענין פ' שניה דק"ש שהיא בחי' גבורה ואעפ"כ יש בה שם ע"ב שהוא בחינת חסד. אך באמת שגה ברואה כי הנהגה זו א"א להיות כ"א אחר שלימות הבירורים שמעולם התהו שהוא בחי' גבורה כשיתבררו הסיגים לגמרי והרי

אז גם היצר הרע שמבחי' גבורה יתהפך להיות טוב מאד. משא"כ עכשיו היום לעשותם מהגבורות יש יניקה לחיצונים וזהו ענין היצה"ר כו' ולכן החסדים הם עיקר והגבורות אפילו דקדושה צ"ל טפלים לגבי החסדים ולכן הלכה כבית הלל דוקא אף שמחלוקת שמאי היה לשם שמים אעפ"כ ב"ש במקום ב"ה אינו משנה וזשארז"ל פ"ק דשבת די"ז ואותו היום היה הלל כפוף כו' והיה קשה לישראל כיום כו' דלכאורה הדמיון תמוה אלא שהוא מטעם הנ"ל רק לעתיד דוקא הוא שיתעלו הגבורות והיינו דוקא אחר שנכנעו להחסדים. וזהו ענין בית שמאי וע' ביבמות (דף י"ד ע"א). משא"כ קרח שלא נכנע לכן היה לו מפלה כו'. ועיי' בזח"א בראשית (די"ז) ובפ' ויחי דר"נ ע"א):

רצונו של קרח להפוך את הגבורות לעיקר כבר עכשיו, לפני הגאולה (בחינת "טלית שכולה תכלת" ללא צורך בחוטי לבן שיצמצמו את האור), הגיע בעצם מטעות בעצם ראיית המציאות. הנהגה זו, שבה הגבורה היא המדרגה העליונה, שייכת אך ורק לזמן שבו יושלם בירור עולם התהו והרע יתהפך לטוב מוחלט. במצב כזה, הגבורה אינה יוצרת עוד פירוד, אלא היא בחינת "טוב מאד" (כמו שכתוב על הגהינם, שהוא "טוב מאד" לעומת גן עדן שהוא רק "טוב").

אולם כיום, בזמן העבודה, לפני המנוחה של ימות המשיח, צריך להזהר מאד בעיסוק עם הגבורות - כי ללא הנהגת החסד, הגבורות עלולות לתת יניקה לחיצונים.

בשפה שלנו: אם מקדשים מדי את הגבורות, הדינים, ההקפדות - הן עלולות לחזק את הישות של האדם, את הכעס שלו, את השנאה שלו לאנשים אחרים, במקום את התוקף והוודאות בקשר לה' שהן אמורות לתת. לכן, צריך לאזן את הגבורות עם המון-המון חסד, נחת, רגיעה.

לכן, כיום החסדים חייבים להיות העיקר, והגבורות - אפילו אלו שבקדושה - חייבות להיות טפלות וכפופות לחסד. לדוגמא, הקפדה על מצוה אף פעם לא יכולה לכלול שנאה או לצעוק על יהודים וכו'. זהו הטעם שהלכה בגלות כבית הלל, וזהו גם עומק דברי חז"ל על היום שבו גברו דברי בית שמאי על בית הלל, שהיה קשה לישראל כיום שעשו בו את העגל - שכן הנהגת הגבורה ללא הכנעה לחסד בזמן הזה היא מסוכנת.

קרח, בשונה מבית שמאי שהיו לשם שמים ובטלו את דעתם להלכה, סירב להיכנע למדרגת החסד של אהרן וביקש להעמיד את הגבורה כעיקר לפני שזה היה שייך, עוד בגלות. לכן, חוסר הביטול וההכנעה לסדר העבודה הנוכחי ("היום

לעשותם", חשיבות העבודה כעת לפי העבודה המתאימה כעת) הובילו למפלתו הגמורה, עד שהוא צועק "משה אמת ותורתו אמת" מן האדמה.

ה. והשיב לו מרבע"ה כי אפילו טלית שכולה תכלת צריך וחייב דוקא לעשות חוטיין יען כי עיקר יסוד התומ"צ הוא להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה למטה וכמאמר אם רץ לבך שוב לאחד ולא די בבחי' רצוא לבד שזהו בחי' לויים כו' וכדי שיהיה ההמשכה והגילוי למטה בבחי' א"פ מלמעלה מהשתלשלות הוא דוקא ע"י החוטיין שהם המשכת אורות אל הלב בבחי' פנימיים ואע"פ שהחוטיין הם בחי' צמצומים הרי כך היא המדה שלהיות המשכה עליונה מלמעלה מסדר ההשתלשלות בבחי' פנימיות א"א כ"א ע"י שערות וחוטיין כו' ואם לאו לא יומשך כלל בבחי' המשכה וגילוי למטה (והרי תכלית הבריאה הוא לשבת יצרה להיות דירה בתחתונים שיהיה הגילוי מלמעלה למטה ועמ"ש מזה בד"ה בפ' נסכים כתיב) וישאר בבחי' העלם ובבחי' מקיף לבד והעיקר הוא שיומשך בבחי' גילוי והיינו ע"י חוטי הציצית דוקא. ולכן אין בהטלית שום קדושה כלל ומותר להשתמש בו דברי חול משא"כ בציצית אף שהטלית רומז להמקיף שגדלה מעלתו במאד מאד על קדושת הציצית שהן נימין וא"פ הנמשכים ממנו כמ"ש לעיל מ"מ היא הנותנת שמפני גודל מעלתו שהוא אור גדול לאין קץ ממש ע"כ אינה יכולה המשכה זו להתגלות למטה כלל להתלבש בטלית הגשמית. אבל הציצית לפי שהם מבחי' נימין וא"פ הנמשכים ממנו ע"י צמצום בבחי' שערות לכך יוכלו להתלבש ממש בציצית הגשמיים.

כיצד נראה בפרשה שמה עונה לקרח על הטענה הפנימית הזו?

בעומק, משה רבינו השיב לקרח שדווקא "טלית שכולה תכלת" חייבת בחוטיין, משום שעיקר יסוד המצוות אינו ה"רצוא" (ההשתוקקות והביטול למעלה), אלא ה"שוב" - המשכת גילוי אור אין סוף למטה. אף שהאור המקיף (הטלית) נעלה באין ערוך מהחוטים, הרי שתכלית הבריאה היא "להיות לו יתברך דירה בתחתונים", כלומר שהאור האלוקי יתגלה וישכון בתוך המציאות המוגבלת, שלא תעמוד בגילוי של ה' כמו שהוא בלי לבושים וצמצומים.

זוהי גם הסיבה להבדל ההלכתי בין הטלית לציצית: בטלית הגשמית אין קדושה מצד עצמה ומותר להשתמש בה לצורכי חול, משום שהאור המקיף שהיא

רומזת עליו הוא גדול לאין קץ ואינו יכול להתלבש בגשמיות הבגד. לעומת זאת, בחוטי הציצית יש קדושה, שכן דווקא מפני שהם בחינת "נימין" וצמצומים, יש להם את הכוח המיוחד להתלבש ממש בחומר הגשמי ולהפוך אותו לכלי לקדושה.

ולכן אפילו טלית שכולה תכלת ותכלת דומה לים הוא ים החכמה וים דומה לרקיע שהוא בחי' מקיף אעפ"כ חייב בחוטי ציצית דתכלת שהם נימין וא"פ הנמשך משם שיאירו ללב בבחי' פנימית כי האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו וצריך להמשיך יראה ואהבה מלמעלה ע"י הציצית שהם השערות כו' (וזהו ויקח קרח בן יצהר שלקח לו לטענה היותו בן יצהר שהוא שמן והענין כי הנה מבואר לעיל פי' מ"ש כשמן הטוב על הראש כו' זקן אהרן כו' והוא מוחין דאבא (כפ' ויקרא ד"ז ע"ב) ושרשו מההשפעה הנמשך מיסוד דע"ק על גלגלתא דא"א ע' בפ' אמור דפ"ח סע"ב ובפי' הרמ"ז לשם ולכן הוא עליון על כל המשקים כי יין מוחין דאימא ההעלם השייך לגילוי אבל מוחין דאבא הוא מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות ששרשו מע"ק שהוא חד ולא בחושבן הע"ס כו' וכמ"ש במ"א בפי' אל עליון בחי' סוכ"ע.

משה רבינו מגלה לנו שאפילו בדרגה הנעלה ביותר של "טלית שכולה תכלת" - שהיא בחינת "ים החכמה", האור הכי-הכי מקיף והכי עליון - עדיין קיימת חובה גמורה להמשיך את האור דוקא דרך חוטי הציצית. הסיבה לכך היא שהתכלית אינה להישאר באור המופשט, אלא להאיר את הלב בפנימיות. אדה"ז מקשר זאת למאמר חז"ל "האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו" - ידיעת האור (תורה, מקיף) לא מספיקה, אלא מוכרחים להמשיך יראה ואהבה למעשה בפועל על ידי הציצית (השערות).

על ידי זה רואים את הכח המקורי של קרח: "ויקח קרח בן יצהר" - קרח נאחז בהיותו "בן יצהר" (שמן). השמן בקבלה רומז למוחין דאבא, אור נעלה ביותר ששורשו ב"עתיק יומין" (שלמעלה מסדר ההשתלשלות), "פנימיות אבא פנימיות עתיק", ולכן השמן צף על כל המשקים.

קרח טען שמכיוון שהוא קשור למקור עליון זה, שהוא "חד ולא בחושבן" (מאוחד לגמרי עם האין-סוף ולמעלה מהגבלת עשר הספירות), הוא אינו זקוק לצמצומים ולחוטים.

לכן, משה עונה לקרח שדווקא האור הכי עליון ("כשמן הטוב על הראש") חייב לרדת ולהימשך, "יורד על הזקן", דווקא דרך "זקן אהרן" - כלומר דרך

צמצומים של 'שערות' - כדי שהאור שלמעלה מהעולם יוכל להפוך לחלק מחייו ועבודתו של היהודי בעולם הזה.

שנזכה לקבל מהאור המקיף בפנימיות ולהמשיך אותו בפנימיות דרך כלים טובים ומתאימים, עד שכבר לא נצטרך ונגלה את האור המקיף כמו שהוא - וכך גם נתקן את קרח, סופי תיבות "צדיק כתמר יפרח"!!!

ויקח קרח אדמו"ר הזקן – לקוטי תורה

ג. ועתה י"ל ענין חוטי התכלת שבציצית, כי הנה תכלת הוא מלשון תכלה פי' שיכלה ויבער הרע מקרבו כמ"ש ובערת הרע מקרבך וכמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם.

והנה לשון זונה, הוא כמו הזונה שמקבלת מן משפיע אחר ומזנה, כך הוא כי כנס"י נק' מקבלים מן הקב"ה והוא המשפיע שלהם, וכמ"ש ברבות במדבר ר"פ ג' ע"פ צדיק כתמר יפרח מה תמרה זו יש לה תאוה אף הצדיקים יש להם תאוה מהו תאותם הקב"ה שנאמר נפשי אויתיך בלילה. וזהו ולא תתורו כו' אשר אתם זונים, כי כשתתורו אחרי לבבכם ותקבלו מן משפיע אחר, אזי יהיה בחי' זנות דומה לזונה. וזהו שבתחלה כתיב וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם אותם ולא תתורו שהוא כמו זונה שבתחלה היה לה משפיע אחד ואח"כ מקבלת ממשפיע אחר. משא"כ אם לא היה לה משפיע בתחלה דהיינו שהיא פנויה ומקבלת ממשפיע אחר אין זה זונה האמורה בתורה לענין איסור לכהונה (כדאיתא בגמרא פ"ו דיבמות).

כך עד"מ למעלה מי שלא ראה אור מימיו אף חושך נדמה לו לאור, אבל כשמקבל מתחלה מהקב"ה והכיר אותו כמ"ש וידעת היום והשבות כו' והרחיק הרע, וכמ"ש ועשיתם אותם ואזי ולא תתורו אחרי כו' אשר אתם זונים כו', שדומה לזונה שאסורה לבעלה וכך לא יוכל לקבל בתוכו גילוי אלקות אם לא ע"י תשובה כדאיתא ביומא (דף פ"ו ע"ב) א"ר יוחנן גדולה תשובה כו' ואת זנית כו' ושוב אלי כו' ע"ש. אבל אנשים שלא הלכו אחר יראת ה' אינו בחי' זונה מי שלא ראה אור כו'. אך באמת הרי נאמר ועמך ישראל כולם צדיקים ועל כולם נאמר נפשי אויתיך כו', ועכ"ז הנפקותא הוא כי יש פנימיות וחיצוניות וכל מי שנקלט בפנימיותו יותר קרבת אלקים יותר צריך שלא יהיה כמו זונה אפילו בדקות הענינים כמו בתאוות היתר.

וזהו ענין תכלת דאכיל ושצי הרע דנפש הבהמית שמקליפת נגה והיינו כי כדי להיות ובערת הרע. ולא תתורו זהו ע"י חוטי התכלת, כי תכלת

נק' כורסייא דדינא דדיינין בה דיני נפשות (בזח"ב תרומה דף קל"ט א' וס"פ שלח דקע"ה א'). ומזה יומשך היראה להיות יראת חטא וכמש"ש בפ' קרח (קע"ח ב') אלמלא דינא לא אשתכח בעלמא כו' ע"ש ונתבאר במ"א. ובאמת עיקר פי' יראת חטא להתיירא מן החטא שהרע הוא מר ממות כמ"ש את המות ואת הרע. והיינו דכמו שע"י קיום המצות תתעלה נפשו מאד כך לעומת זה ע"י הרעה נאמר ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע דהיינו קליעה למקום רחוק מאד מאד מאור פני ה' עד שהדין והמשפט הנמשך על החוטא מכורסייא דדינא, זהו כמו רפואה לו כמאמר מוטב דלידייני וליתי לעלמא דאתי שכדאי כל יסורי גיהנם כו' ולכן הדין הנ"ל תכליתו חסד ולא נקמה ח"ו וכמ"ש מזה בד"ה החלצו מאתכם ומזה ימשיך האדם יראה גדולה בנפשו להתיירא מאד מן החטא. כיון שאפילו כורסייא דדינא שלמעלה דדיינין בה דיני נפשות זהו טובה עצומה ומוטב דלידייניה והחטא גרוע יותר. לכך מבחי' תכלת יומשך להיות ולא תתורו כו'.

והנה ארז"ל תכלת דומה לים הוא בחי' מל' דאצילות שנק' ים. וים דומה לרקיע שהוא בחי' מקיף וכמ"ש בזהר ר"פ חיי שרה כי גבי ים כתיב ג"כ והים עומד עליהם מלמעלה וכמ"ש במ"א בד"ה מי מנה והנה כתיב בנסוע המחנה כו' ופרשו בגד כליל תכלת מלמעלה, דהיינו בנסוע המשכן במדבר ששם מדור החיצונים היו מכסים כלי המשכן בכדי תכלת שהוא בחינת מקיף דמלכות והוא מקיף הקשה ומסמא עיני החיצונים.

והענין כמבואר למעלה ענין המקיף שהוא מה שאינו נמשך ומתלבש בהכלי מפני שאורו גדול עד שאין הכלי יכולה להכילו כלל ולכן הוא מקיף ראש ורגל כאחד. וגם נת' לעיל דשרש כל המקיפים הוא מהמקיף הגדול שמקיף כל העולמות בשוה כו', ולכן המקיף דוחה ומסמא עיני החיצונים שיניקת החיצונים הוא דוקא מחמת ההשתלשלות בכלים מכלים שונים שע"ז גם היש יכול לקבל יניקה משא"כ ע"י אור המקיף הם נדחים מפניו, אך המקיף האחרון דמל' הוא בחי' תכלת שהוא קשה מכולן שמפני שהמל' היא יורדת בכי"ע ששם יניקת החיצונים היו יכולים לשלוט בהשפע ע"כ צ"ל במל' דוקא מקיף דתכלת שהוא קשה ומסמא עיני החיצונים ביותר. וזהו תכלת דאכיל ושצי מלך במשפט

יעמיד ארץ וז"ש בזהר פ' קרח (דקע"ז ב') ורוב כסויא דמאני מקדשא תכלת איהו בגין דתכלת הא אוקמוה כו' וע"ש בפרשה שלח (דקס"ג ב'). אמנם ענין חוטי הציצית דתכלת הם המשכות בבחי' פנימיות מבחי' תכלת הנ"ל, והוא המשכת בחי' יראה. כי הטלית הוא פרישו דמלכא קבלת עול מלכות שמים שום תשים עליך מלך וחוטי התכלת דציצית הם המשכת בחי' יראה הנמשך בנפש שזהו על ידי בחי' שערו³ וזהו ענין מצות ארבע ציצית להיות מסובב במצות שני ציצית לפניו ושני ציצית לאחוריו.

השנים שלאחריו א' כנגד בחי' שמאלו תחת לראשי והב' בחי' וימינו תחבקני והיינו כנגד בחי' ב' מדרגות דתכלת ולבן שהתכלת הוא מבחי' גבורה ונק' שמאלו ונק' שמאל דוחה ע"ד ותתצב אחותו מרחוק ואינה דחייה אמיתית, וכמו שכתוב ע"פ ואימתך אל תבעתני כו' וכדכתיב מרחוק ה' נראה לי, שבחי' חכמה הוא בחי' רחוק אך נמשך ממנו גם כן דחייה ממש לסט"א שהמקיף דתכלת דוחה ומסמא עיני החיצונים, וזהו מה שכתוב ולא תתורו כו' אשר אתם זונים שלא להיות בבחי' זונה ח"ו והיינו ע"י המשכת היראה ופחד ה'.

ובחי' ימינו תחבקני הוא בחי' אהבה. והשני ציצית שלפניו הוא נגד הלב להמשיך אורות עליונים אל הלב כו' (פי' כמ"ש במ"א שיש ב' מיני אהבה האהבה הבאה מהשגה מהתבוננות בגדולת ה' ויש אהבה התלהבות למעלה מהשגתו והנה האהבה על פי השגה נקרא פנים בפנים כי בפנים יש הכל שכל ראייה ושמיעה מה שאין כן אהבה שלא על פי השגה נקרא אחור כו' כמו באחור רק עצמות לבד ועורף וכמו שאחד דוחפו בעורף ואינו יודע מאין היתה לו זאת כו' והנה לבוא להשגה יותר גדולה שהיא פכ"פ צריך מקודם להיות אחור באחור היינו להתלהב לבו למעלה מכפי ערך השגתו כו'

³ הערת הצי"צ: ובמ"א נת' דתכלת הוא מנבורות דאבא ולבן הוא מבחינת אימא גם נת' דתכלת ולבן הם גילוי ממקיפים דא"א והענין כנודע שיש ד' בחי' דחילו ורחימו ואחר כך רחימו ודחילו נמצא בחי' אה"ר זהו בבחי' בינה וזהו ענין חוטי הלבן. אמנם יראה עילאה זהו תכלת בחי' גבורה דאבא שלמעלה גם מאה"ר ונק' גם כן גילוי מקיפים דאבא כי יראה עילאה זו הוא כענין אבל חרדה גדולה נפלה עליהם משום דמזליהו חוי כו'. ומכל מקום התכלת הוא במל' שהוא יראה תתאה, כי כן יראה תתאה שרשה מחכמה ויראה עילאה נעוץ סופן בתחלתן ועמ"ש בד"ה ואת המצוה בענין ועתה ישראל מה כו' כ"א ליראה את ה' אלקיך ועיין עוד מענין תכלת בזהר חלק א' בראשית דף נ"א א' תרומה קל"ה א'.

ועל דרך זה יש לומר ענין הב' ציצית שלאחוריו וזהו בחי' קוצי דשערי שמכה מאחוריו כו' שהאוי"ר למעלה מהשגתו ומזה יבא להשגה יותר גדולה ואהוי"ר הן הב' ציצית שלפניו כו' ועוד יש לומר בחי' אחור ופנים נקרא אתכפיא ואתהפכא כמו שכתוב בד"ה זכור דעמלק וכך מבחי' ב' ציצית שלאחוריו יומשך הכח לבוא לבחי' אתכפיא בחי' לעשותה לאהבה ועל ידי זה אחר כך יבא לבחי' אהבה בתענוגים וזהו ענין השני ציצית שלפניו ועמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון בענין אחור וקדם צרתני ובד"ה ביום השמיני שלח). והנה מעלת אהוי"ר הנמשך על ידי הציצית הוא שיש אהוי"ר ע"פ השתלשלות שהמדות נמשכים מהשכל אמנם יש אהוי"ר שלמעלה מסדר ההשתלשלות מבחי' ורב חסד כו' ויראה עילאה וזה נמשך ע"י הציצית ולכן הם בחי' חוטין שנק' שערות וכמש"ל שלהיות גילוי בפנימית מלמעלה מסדר ההשתלשלות הוא על ידי בחי' שערות דוקא וזהו ענין חוטי הציצית כנ"ל ועיין מה שכתוב על פ' ועשית ציץ כו':

ד. ועתה יובן ענין מחלוקת קרח ושעותו. אמר קרח טלית שכולה תכלת כו' ובכהאריז"ל מבואר דנתקנא קרח על זקן אהרן כו' והכל ענין אחד כי הנה ענין כה"ג נקרא שושבינא דמטרוניתא שהוא המעלה נש"י במקורם באור א"ס ב"ה והיינו על ידי שממשיך להם אהבה רבה וזהו ענין דיקנא דכהנא רבא וכמ"ש כשמן הטוב כו' זקן אהרן שיורד על פי מדותיו דהיינו שנמשך ויורד על ידו מבחי' מדותיו של הקב"ה שהוא אהבה רבה מבחי' ורב חסד ולפיכך נמשך דוקא על ידי זקן אהרן בחי' שערות שלהיותו מלמעלה מסדר ההשתלשלות על כן אי אפשר להיות נמשך כ"א על ידי בחי' שערות דוקא על דרך משל מה שאין כן האהבה הנולדת ונמשכת רק מהשכל שהוא בבחי' השתלשלות והוא ע"ד שנתבאר למעלה וזהו ענין זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו כו' ר"ל המדות שלמעלה מההשגה כו' וזהו ג"כ ענין חוטי הציצית תכלת ולכן דו"ר עילאין כו' (ובב' ציצית שלפניו שהאהוי"ר נמשך דרך בחי' פנים שהוא בחי' השגה היינו שנמשך מלמעלה מהחכמה בחו"ב כו') אך בלויים נאמר והעבירו תער כי מפני שהלויים הם מסטרא דשמאלא מבחי' גבורות ע"כ אדרבה צריך שלא יצא מהם ההמשכה עוד בבחי' שערות וצמצומים (שא"כ היה זה רבוי כחות הדין ולכן ע"ז נאמר ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור

הוא וכמ"ש בזח"ג תזריע (דמ"ח ע"ב ודמ"ט ע"א) שעל שם זה נק' כן קרחה לפי שהלויים צ"ל כן ודוקא בכהנים ששרשם מבחי' ורב חסד אז השערות הם המשכת עליונות.

ואדרבה דוקא בבחי' שערות לבד יכול להיות הגילוי וההמשכה מבחי' זו שאל"כ לא יוכלו להכיל. משא"כ בלויים א"צ להיות שערות כו' וכעין זה נת' למעלה פ' אמור ע"פ ונקדשתי בתוך כו' בענין מ"ש בנזיר קדוש יהיה גדל פרע כו' ע"ש. ואע"ג דתכלת הוא ג"כ גבורה ואעפ"כ אדרבה חוטי תכלת דציצית הוא המשכת קדושה עליונה. לא דמי. דהא תכלת עמרא הוא צמר לבן שהוא מבחי' שער רישיה כעמר נקא שהוא אדרבה אמיתת החסד רק שנצבע בגוון תכלת. והיינו ג"כ גבורות דאבא שהם גבורות ממותקות. יראת ה' לחיים וגם אור אבא דוחה החיצונים כמ"ש בע"ח בדרוש הנגעים. משא"כ הלויים הם בעצם בחינת גבורה והיינו ג"כ גבורות דאימא אשר מבינה דינין מתערין ואע"פ שהם ג"כ גבורות עליונות דקדושה לעורר הרנה והתשוקה כו' מ"מ כיון דמשם דינין מתערין צ"ל והעבירו תער כו' ועמ"ש"ל בד"ה בהעלותך את הנרות בענין קרבנות הנשיאים והעלאת הנרות דאהרן שארז"ל שלך גדול משלהם כו' ע"ש)

וזה היה קנאתו על אהרן שהוא בחי' שודמ"ט שמבחינת זקן אהרן ושערות דכהנים נמשך קדושה עליונה המשכת אהוי"ר לנש"י ובלויים אדרבה והעבירו תער כו' שאין מהם המשכת בחי' זו ומפני שלא היה אצלו בחי' המשכה זו ע"כ חלק עליו ע"ז. ואמר שאין נצרך כלל לבחי' שערות וחוטי דציצית. שהשערות וחוטין הוא ההמשכה בבחינת צמצום ולכן שאל טלית שכולה תכלת כו' פי' שהוא אמר שהעיקר הוא התכלת כי תכלת הוא ג"כ בחי' גבורות כנ"ל אכיל ושצי כו' ואמר שהעיקר הוא הטלית שכולה תכלת דהיינו המקיף שהוא המסמא עיני החיצונים כנ"ל ושהוא פטור מן הציצית שהם החוטין והשערות הממשיכים האורות בבחי' פנימיים

ואמר שא"צ כלל להמשכה זו כי הרי המקיף עצמו גבוה יותר מהחוטין ואו"פ הנמשכים ממנו (וגם כמ"ש"ל דשרש כל המקיפים הוא מבחי' המקיף הגדול שלמעלה מהקו וחוט כו') ואיך יתכן שבהטלית והמקיף

עצמו לא יהיה המצוה כ"א רק כאשר נמשך ממנו חוטין שהם רק המשכה מצומצמת לגבי המקיף עצמו כו' והיתה כוונתו שבזה יחלוק ג"כ על כהונת אהרן דכשא"צ לחוטי הציצית כמ"כ א"צ לבחי' ההמשכה הנמשך דוקא ע"י השערות ולכן יוכל הוא ג"כ להיות כה"ג אע"פ שבלוים א"א להיות המשכת קדושה עליונה מבחי' שערות מטעם הנ"ל הרי אמר טלית שכולה תכלת א"צ כלל לחוטין (ובמגיד מישרים פ' קרח איתא ג"כ עד"ז ושרש הענין במחלוקת קרח י"ל כי הנה לעתיד יהיו הלויים כהנים כמ"ש בלק"ת מהאריז"ל ביחזקאל כי אז יתעלה בחי' הגבורות

ולכן ארז"ל פ"ט דשבת שלעתיד יאמרו ליצחק כי אתה אבינו ופי' בלקוטי הש"ס מהאריז"ל שם דהיינו שהגבורות יהיו עיקרים ע"י בירור עולם התהו והחסדים יהיו טפלים להם וכמ"ש הרמ"ז פ' עקב (בדף רע"א סע"א) ועד"ז פי' האריז"ל המשנה פ"ה דאבות כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים כו' זו מחלוקת שמאי והלל והקשו ע"ז איך ראוי לומר על מחלוקת שיתקיים והרי אי אפשר להתקיים אלא אחד מן הדעות ומלת מחלוקת כוללת השני צדדים ותירצו משום שאלו ואלו דברי אלקים חיים ויש לדברי בית שמאי ג"כ שרש למעלה באצילות רק שאין הלכה כן כמ"ש במדרש שמואל באבות שם ואין זה תירוץ מספיק על לשון סופה להתקיים. אכן האריז"ל פי' שלעתיד בזמן המשיח תהיה הלכה כבית שמאי כמ"ש המק"מ (פ' בראשית די"ז ע"ב) וזהו סופה להתקיים ממש.

ולכן רצה קרח לעשות גם עכשיו מהגבורות עיקר וזהו ענין טלית שכולה תכלת וא"צ לחוטין שהם המשכות שהוא מבחי' חסד ואף חוטי התכלת הוא כענין אור החסד בכלי הגבורה כי החוט זהו ההמשכה כו' ועמ"ש במ"א בענין פ' שניה דק"ש שהיא בחי' גבורה ואעפ"כ יש בה שם ע"ב שהוא בחינת חסד. אך באמת שגה ברואה כי הנהגה זו א"א להיות כ"א אחר שלימות הבירורים שמעולם התהו שהוא בחי' גבורה כשיתבררו הסיגים לגמרי והרי אז גם היצר הרע שמבחי' גבורה יתהפך להיות טוב מאד. משא"כ עכשיו היום לעשותם מהגבורות יש יניקה לחיצונים וזהו ענין היצה"ר כו' ולכן החסדים הם עיקר והגבורות אפילו דקדושה צ"ל טפלים לגבי החסדים ולכן הלכה כבית הלל דוקא אף שמחלוקת שמאי היה לשם שמים אעפ"כ ב"ש במקום ב"ה אינו משנה וזשארז"ל פ"ק

דשבת די"ז ואותו היום היה הלל כפוף כו' והיה קשה לישראל כיום כו' דלכאורה הדמיון תמוה אלא שהוא מטעם הנ"ל רק לעתיד דוקא הוא שיתעלו הגבורות והיינו דוקא אחר שנכנעו להחסדים. וזהו ענין בית שמאי וע' ביבמות (דף י"ד ע"א). משא"כ קרח שלא נכנע לכן היה לו מפלה כו'. ועיין בזח"א בראשית (די"ז) ובפ' ויחי דר"נ ע"א):

ה. והשיב לו מרבע"ה כי אפילו טלית שכולה תכלת צריך וחייב דוקא לעשות חוטיין יען כי עיקר יסוד התומ"צ הוא להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה למטה וכמאמר אם רץ לבך שוב לאחד ולא די בבחי' רצוא לבד שזהו בחי' לויים כו' וכדי שיהיה ההמשכה והגילוי למטה בבחי' א"פ מלמעלה מהשתלשלות הוא דוקא ע"י החוטיין שהם המשכת אורות אל הלב בבחי' פנימיים ואע"פ שהחוטיין הם בחי' צמצומים הרי כך היא המדה שלהיות המשכה עליונה מלמעלה מסדר ההשתלשלות בבחי' פנימיות א"א כ"א ע"י שערות וחוטיין כו' ואם לאו לא יומשך כלל בבחי' המשכה וגילוי למטה (והרי תכלית הבריאה הוא לשבת יצרה להיות דירה בתחתונים שיהיה הגילוי מלמעלה למטה ועמ"ש מזה בד"ה בפ' נסכים כתיב) וישאר בבחי' העלם ובבחי' מקיף לבד והעיקר הוא שיומשך בבחי' גילוי והיינו ע"י חוטי הציצית דוקא. ולכן אין בהטלית שום קדושה כלל ומותר להשתמש בו דברי חול משא"כ בציצית אף שהטלית רומז להמקיף שגדלה מעלתו במאד מאד על קדושת הציצית שהן נימין וא"פ הנמשכים ממנו כמ"ש לעיל מ"מ היא הנותנת שמפני גודל מעלתו שהוא אור גדול לאין קץ ממש ע"כ אינה יכולה המשכה זו להתגלות למטה כלל להתלבש בטלית הגשמית. אבל הציצית לפי שהם מבחי' נימין וא"פ הנמשכים ממנו ע"י צמצום בבחי' שערות לכך יוכלו להתלבש ממש בציצית הגשמיים.

ולכן אפילו טלית שכולה תכלת ותכלת דומה לים הוא ים החכמה וים דומה לרקיע שהוא בחי' מקיף אעפ"כ חייב בחוטי ציצית דתכלת שהם נימין וא"פ הנמשך משם שיאירו ללב בבחי' פנימית כי האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו וצריך להמשיך יראה ואהבה מלמעלה ע"י הציצית שהם השערות כו' (וזהו ויקח קרח בן יצהר שלקח לו לטענה היותו בן יצהר שהוא שמן והענין כי הנה מבואר לעיל פי' מ"ש כשמן הטוב על הראש כו' זקן אהרן כו' והוא מוחין דאבא (בפ' ויקרא ד"ז

ע"ב) ושרשו מההשפעה הנמשך מיסוד דע"ק על גלגלתא דא"א ע' בפי' אמור דפ"ח סע"ב ובפי' הרמ"ז לשם ולכן הוא עליון על כל המשקים כי יין מוחין דאימא ההעלם השייך לגילוי אבל מוחין דאבא הוא מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות ששרשו מע"ק שהוא חד ולא בחושבן הע"ס כו' וכמ"ש במ"א בפי' אל עליון בחי' סוכ"ע.

מכירים את התחושה שחוזרים מהשיבה בסוף השבוע, רגועים שמחים ומאושרים?

מכירים גם את המריבות שפורצות בינכם לבין אחים שלכם בערך 5 דקות אח"כ?

פעם שאלתם את עצמכם למה דווקא עם אח שלכם שהוא ממש 'עצמיכם ובשרכם' אתם רבים עוד יותר מהחברים שלכם?

אז אחד ההסברים לתופעה הזאת היא שדווקא בגלל הקירבה הגדולה שמרגישים כלפי אחים - הדרישה לקשר גדולה יותר וכן כל פגיעה נעשית משמעותית וכואבת יותר.

וממש אותו דבר אצל ה' יתברך - כאשר זכינו להתקרב אליו ולהתחבר לאורו הדרישה שלו ממנו גדלה, וכמובן שיחד עם הדרישה הגדולה שהוא דורש ממנו הוא גם דורש אותנו - מצפה ומיחל לטובתנו הנצחית בקשר איתו.

המושג השבועי

מקיף ופנימי, סובב וממלא

עֲנֵן הַמְקִיף שֶׁהוּא מָה שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ וּמִתְלַבֵּשׁ בְּהַפְלֵי מִפְּנֵי שְׁאוּרוֹ גָּדוֹל
עַד שֶׁאֵין הַפְלֵי יְכוּלָה לְהַכִּילוֹ כָּלֵל וְלָכֵן הוּא מְקִיף רֵאשׁ וְרֵגֵל כְּאַחַד. ...
וְלָכֵן הַמְקִיף דוֹחָה וּמְסַמָּא עֵינֵי הַחִיצוֹנִים שֶׁיִּנְיֶקֶת הַחִיצוֹנִים הוּא דְוָקָא
מִחֲמַת הַהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹת בְּכֵלִים מְכֵלִים שׁוֹנִים שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה גַם הַיֵּשׁ יְכוּל
לְקַבֵּל יְנִיקָה מִהַשְׁאִינ־כֵּן עַל־יְדֵי אֹר הַמְקִיף הֵם נְדָחִים מִפְּנֵיו

'מקיף' לעומת 'פנימי', או במלים אחרות - 'סובב' לעומת 'ממלא', אלו שני אופנים הפוכים של נוכחות ה' בעולם וההארה בנפש ובמציאות: אור ה' ממלא כל עלמין" הוא האור הפנימי המתלבש בתוך גדרי העולם והנפש באופן מדוד ומוגבל ("לכל חד וחד לפום שיעורא דיליה") - אור ה' ממלא' נתפס בהכרה השכלית והרגשית, והוא המקור לחיוניות הטבעית ולסדר ההגיוני והחוקי שלפיו העולם מתנהל. לעומת זאת, אור ה' "סובב כל עלמין" הוא אור אינסופי שנשאר "מקיף", כי הוא מרומם מדי מכדי להתלבש בכלים המוגבלים. האור ה' מקיף' שורה על העולמות 'מלמעלה' וממילא באופן שווה, ללא שינוי או התאמה למדרגת המקבל. בנפש האדם, האור המקיף מתבטא ברבדי ה'חיה' (המכונה 'מקיף קרוב') וה'יחידה' (שנקראת 'מקיף רחוק'), שמתבטאים באמצעות כחות האמונה הפשוטה, מסירות הנפש וההשראה העל-מודעת שאינה נתפסת במושגים רציונליים אלא כ"אווירה" המקיפה את התודעה. ה'מקיף' העליון, האווירה, הוא הכי משמעותי לנפש בעצם, אך האדם לא יודע להגדיר אותו ואת ההשפעה שלו עליו במלים ויכול להיות שהוא אפילו לא ממש מודע אליו (לכן, לדוגמא, מכח ה'מקיף', גם אדם מאד רחוק מיהדות יכול להתעקש לא להמיר את דתו או לגלות קשר מיוחד, עצמי ופנימי ליהדות ולקב"ה). אבל גם לאור ה'פנימי' יש מעלות משלו: הוא מודע, מיושב יותר לאדם, הוא משתנה לפי איך שהמקבל יכול לקבל אותו וממילא מגוון ומשתנה, וממילא גם יכול לשנות את האדם מבפנים בצורה מיושבת יותר.

להרחבה: תניא פרק מ"ח; ספר הערכים (חב"ד) ערכים 'אור מקיף' ו'אור פנימי'.

